

عنوان مقاله:

مقایسه رابطه عقل و دین از دیدگاه هانس کونگ و آیت الله جوادی

محل انتشار:

ماهنامه پایا شهر، دوره 3، شماره 31 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

محمدامین شهپازی - کارشناسی ارشد فلسفه دین دانشگاه باقرالعلوم علیه السلام.

خلاصه مقاله:

در باب رابطه عقل و دین بنا بر آراء آیت الله جوادی جایگاه عقل در هندسه معرفت دینی به مثابه جایگاهی کلیدی و مهم تلقی می گردد. لذا بحث از رابطه عقل و دین در این فضا، قابل طرح می باشد. بنا بر عقیده ایشان، عقل عهده دار توجیه بخش مهمی از گزاره های دینی می باشد، لذا عدم توجه به آن موجب نقصان و خدشه دار شدن ساخت دین می شود. به عقیده ایشان میان دین و عقل هیچگونه اخلاف و ناسازگاری وجود ندارد، زیرا عقل به عنوان یکی از منابع شناخت دین، نمی تواند، در تعارض با آن قرار بگیرد، آنچه در باب تقابل مطرح می شود، بررسی تقابل میان عقل و نقل است، لذا باید از لفظ نقل به جای دین استفاده شود، عقل و نقل در کنار هم هر دو به عنوان منبع اثباتی دین هستند، که هر یک از آن ها در حوزه و حیطه خود نقش آفرینی می کنند. بر این اساس آنچه در باب تعارض این عقل و نقل مطرح می شود، تعارض ماندگار نیست بلکه تعارض قابل حل می باشد، همانطور که گفته شد، ایشان در باب تعارض ظاهری که میان عقل و نقل واقع می شود، راهکار های را بیان می کنند که با توجه به آن شبهه تعارض و تضاد عقل و نقل، حل می شود. اما به عقیده هانس کونگ چون عقل نه نفیا و نه اثباتا نمی تواند در باب دین اظهار نظری داشته باشد، لذا از اساس، نمی توان توجیه گزاره ها و باور های دینی را از عقل، انتظار داشت. به عقیده او قلمرو عقل، محدود به مکان و زمان می باشد، و چون دین حاکی از حقیقتی فرامکانی و فرازمانی است، نمی تواند مورد سنجش عقل قرار بگیرد، لذا برای توجیه پذیر بودن گزاره ها و باور های دینی باید به منبعی دیگر تمسک جست. در این نوشتار به مقایسه نظرات هانس کونگ و آیت الله جوادی، پرداخته می شود. که به طور خلاصه می توان گفت که آیت الله جوادی عقل را یکی از منابع شناخت دین می داند و در واقع بدون یاری جستن از آن نمی توان به دین دست یافت اما از منظر هانس کونگ عقل، هیچ نقشی در توجیه پذیری گزاره ها و باور های دینی ندارد. لذا می توان منشاء اخلاف این دو اندیشمند را در قلمرو و توان عقل جست.

کلمات کلیدی:

عقل، دین، رابطه بین عقل و دین، آیت الله جوادی، هانس کونگ.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2005918>

